

Яна Пономаренко

кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціології та психології,
Харківський національний університет внутрішніх справ
<https://orcid.org/0000-0002-3374-3930>
posokhova1992@gmail.com

ЧЕСНІСТЬ У ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКАХ З МЕХАНІЗМАМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ У ПОЛІЦЕЙСЬКИХ З РІЗНИМ РІВНЕМ ПРОФЕСІЙНОГО САМОЗДІЙСНЕННЯ

Анотація: Висвітлено аналіз вітчизняної та закордонної літератури з проблеми чесності поліцейських в контексті їх професійної діяльності. Розкрито специфіку прояву даної якості та обумовлена важливість даної риси у практиці поліціювання. У вітчизняній психології, чесність розглядається вченими як моральна складова особистості поліцейського, котра свідчить про надійність, психологічну стійкість та відданість своїй професії. У закордонних наукових напрацюваннях чесність інтерпретується через ефективність діяльності, якість контактів з соціумом та готовності виконувати свою діяльність повсякчас. Мета дослідження – визначити психологічні особливості прояву чесності у взаємозв'язках з механізмами психологічного захисту у поліцейських, котрі мають різний рівень професійного самоздійснення (ПС). Завданнями дослідження виступили: 1) теоретичний огляд психологічних досліджень, котрі висвітлюють проблему чесності поліцейських як одну з головних компетенцій у практиці поліціювання та суттєвого критерію при формуванні механізмів психологічного захисту; 2) визначення специфіки прояву показників чесності у взаємозв'язках із механізмами захисту у поліцейських з різним рівнем професійного самоздійснення (ПС). Емпіричною базою дослідження виступили 87 працівників патрульної поліції підрозділів особливого призначення. Вік досліджуваних коливається в межах від 22 до 50 років. Стаж практичної роботи в підрозділах поліції знаходиться в межах від 4 до 20 років.

За допомогою «Опитувальник професійного самоздійснення» О. Кокуна та із використанням методу кластеризації за принципом k - середніх нами було сформовано три групи досліджуваних: з низьким, середнім та високим рівнем ПС. До першої групи увійшли поліцейські з низьким рівнем ПС – 43 особи; друга група з середнім рівнем ПС становила 20 осіб, третя група високого рівня ПС налічувала 24 особи. До подальшого дослідження були залучені поліцейські з низьким рівнем ПС (перша група) та з високим рівнем (друга група). Для досягнення поставленої мети були використані: опитувальник «Чесність», презентований лабораторією AZPS та опитувальник «Індекс життєвого стилю» Р. Плутчика, Г. Келлермана та Х. Конте. Для виявлення взаємозв'язку між показниками було використано метод математичної статистики – коефіцієнт рангової кореляції Спірмена. Проведений кореляційний аналіз дозволив нам визначити місце чесності у структурі особистості поліціантів й розкрити специфіку захисних психологічних механізмів у поліцейських з різним рівнем ПС. Для поліцейських з низьким рівнем ПС характерні два зв'язки: один позитивний та один негативний. У працівників поліції з високим рівнем ПС визначено два позитивні зв'язки та один негативний.

Ключові слова: поліцейські, поліціювання, професійна діяльність, професійне самоздійснення, психологічний захист, чесність

Yana Ponomarenko

Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor at the Department of Sociology and Psychology, Kharkiv National University of Internal Affairs
<https://orcid.org/0000-0002-3374-3930>
posokhova1992@gmail.com

HONESTY IN RELATIONSHIPS WITH MECHANISMS OF PSYCHOLOGICAL PROTECTION IN POLICE OFFICERS WITH DIFFERENT LEVELS OF PROFESSIONAL SELF-FULFILLMENT

Summary: The analysis of domestic and foreign literature on the problem of police honesty in the context of their professional activities is covered. The specifics of the manifestation of this quality are revealed and the importance of this feature in the practice of policing is determined. In domestic psychology, honesty is considered by scientists as a moral component of the police officer's personality, which testifies to the reliability, psychological stability and devotion to their profession. In foreign studies, honesty is interpreted through the effectiveness of activities, the quality of contacts with society and willingness to perform their activities at all times. The purpose of the study is to determine the psychological characteristics of honesty in the relationship with the mechanisms of psychological protection in police officers who have different levels of professional self-fulfillment (PS). The objectives of the study were: 1) theoretical review of psychological studies, which highlights the problem of honesty of police officers as one of the main competencies in police practice and an essential criterion in the formation of mechanisms of psychological protection; 2) determining the specifics of the manifestation of honesty in police officers with different levels of professional self-fulfillment (PS). The empirical basis of the study was 87 patrol police officers of special forces. The age of the subjects ranges from 22 to 50 years. Experience of practical work in police units ranges from 4 to 20 years. With the help of «Questionnaire of

professional self-fulfillment» by O. Kokun and using the method of clustering according to the principle of k - means, we formed three groups of subjects: low, medium and high levels of PS. The first group included police officers with a low level of PS – 43 persons; the second group with an average level of SF was 20 persons, the third group of high-level of PS was 24 persons. Police officers with a low level of PS (first group) and with a high level of PS (second group) were involved in further research. To achieve this goal, the following were used: the "Honesty" questionnaire presented by the AZPS laboratory and the "Lifestyle Index" questionnaire by R. Plutchik, H. Kellerman & H.R. Conte. To identify the relationship between indicators, the method of mathematical statistics was used – Spearman's rank correlation coefficient. The correlation analysis allowed us to determine the place of honesty in the personality structure of police officers and to reveal the specifics of protective psychological mechanisms in police officers with different levels of PS. A group of police officers with a low-level of PS has two connections: one positive and one negative. Police officers with a high level of PS have two positive connections and one negative one.

Key words: policemen, policing, professional activity, professional self-realization, psychological protection, honesty

1. Вступ

Постановка проблеми. Науковий інтерес до проблеми чесності працівників поліції впродовж останнього часу все більше спонукає психологів до емпіричних розвідок в даному напрямку. Етична поведінка поліцейського має суттєві наслідки для якості наданих послуг та розвитку суспільства в цілому, що надає даному питанню актуальності та важливості вивчення. Професійна етика

та культура в практиці поліціювання є достатньо обговорюваною проблемою в наукових спільнотах, котрі розглядають специфіку діяльності поліцейських через призму юридичної психології. Питання якісного наповнення лав поліції потребує ґрунтовного аналізу та дослідження, оскільки розуміння необхідного комплексу компетенцій, якими повинен володіти поліцейських є запорукою не лише висококваліфікованого працівника, а й виступає профілактикою розчарування про-

фесією та плинності кадрів. Ми вважаємо, що саме чесність поліціантів як характеристика особистості є фундаментальною професійною компетенцією, яка є основою при особистісному та професійному становленні поліцейського, адже чесність по відношенню до себе, інших людей, своєї роботи, обов'язків впливає на подальші дії, вчинки, думки. Ми вважаємо, що чесна людина – чесна в усьому. Відсутність даної риси або її лише видавана демонстрація можуть виникати як захисний механізм у людини, коли вона намагається справити гарне враження або отримати корисливий результат, що спонукає до нещирої поведінки та слів, заради мети, а не тому що це відповідає дійсності. Діяльність поліцейських, на нашу думку, передбачає від особистості поліціанта щирої позиції, адже чесне прагнення допомогти здатне викликати не лише довіру до поліції, а й формує відчуття безпеки та захищеності у громадян. Спираючись на роль поліції для громадян, чесність є першорядною компетенцією. Однак не менш важливими в даному питанні є дослідження факторів, котрі можуть впливати на чесність поліцейських або заважати доброякісному виконанню посадових обов'язків.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження доброчесності поліції значно зросли за останні два десятиліття (Kutnjak Ivković, 2015, с. 18–30). Наукова спільнота отримала ґрунтовний поштовх у емпіричному вивченні доброчесності поліцейських завдяки працям С. Клокарс зі співавторами (Klockars et al., 2006), котрі запропонували метод інструментального вимірювання чесності поліціантів. Вчені чесність поліціантів інтерпретують як нормативну схильність поліцейських опиратися спокусам й перевагам своєї професійної діяльності, тобто привілеям та правам (Klockars et al., 2006). S. Kutnjak Ivković підкреслює, що розроблений метод базується на гіпотетичних ситуаціях, так званих віньетках, що виключають прямі запитання поліцейським стосовно їх поведінки. Автор тлумачить, що метод містить чотири блоки: правила організації, методи контролю неправомірної поведінки поліцейських, боротьба керівництва з «кодексом тиші», соціальний й політичний вплив на діяльність поліції (Kutnjak Ivković, 2015). Так, S. Kutnjak Ivković з колегами вважають, що в наявній психологічній літерату-

рі увага дослідників більше зосереджувалася на специфіці соціально-економічних характеристик поліцейської діяльності або організаційних особливостях діяльності. У звіті дослідників йдеться, що суспільство відіграє важливу роль при оцінці діяльності поліції та їх імовірної неправомірної поведінки (Kutnjak Ivković, 2016).

Група дослідників на чолі з К. Lasthuizen дійшли висновку, що чесність поліцейських є якістю особистості, котра відповідає за моральні цінності, норми й правила (Lasthuizen et al., 2011). Згідно слів М. Pagon, етика в поліції або чесність поліцейських є взаємозамінними, коли розглядаються питання щодо проступків або правопорушень працівниками поліції. Автор пропонує чесність поліціантів розглядати як якісну характеристику особистості, яка відповідає за моральну складову поведінки, цінності та стандарти діяльності (Pagon, 2004).

В дослідженні А. Millie та S. Hirschler було виявлено, що значимою мотивацією для поліцейських слугує відчуття ідентичності та приналежності до професійної групи, що формується на засадах партнерства, відкритості, чесності та поваги в професійному середовищі (Millie, Hirschler, 2018).

В свою чергу L. Holmes зазначив, що чесність поліцейських має вирішальне значення за двома аспектами: по-перше, коли поліцейські свідомо порушують правила поведінки заради особистої вигоди, що може призвести до непоправних наслідків; по-друге, у випадках, які демонструють співпрацю поліції з кримінальним середовищем (Holmes, 2015). А. Olsen з колегами доповнили, що важливо розглядати чесність в контексті професійної мотивації особистості або як фактор психологічного захисту від труднощів. Вчені наголошують, що чесність, неупередженість, щире бажання допомогти іншим навіть поза межами робочого часу є показниками готовності до професійних викликів, заради суспільно-важливої мети – захисту прав та свобод громадян (Olsen et al., 2019). Однак, ми на підставі аналізу вітчизняних жерел, вважаємо, що психозахисна поведінка поліцейських може бути розглянута як специфічна система стабілізації особистості, яка спрямована на відокремлення свідомості від неприємних, травмуючих переживань, пов'язаних з внутрішніми і зовнішніми конфліктами, станами тривоги і дискомфорту.

Ще в роботі S. Bucak йшлося, що розуміння поліціантами важливості своєї діяльності, чесність у виконанні службових завдань сприятимуть якісній оцінці результатів своєї роботи, зокрема ступеню свого впливу на події, що посилюватиме цінність професії та особистий вклад в неї кожного поліцейського. У разі відсутності розуміння важливості своєї діяльності, говорить вчений, відбувається знецінення професії та знижується неефективність, що призводить до неправомірної поведінки, корупції тощо (Bucak, 2012).

Д. Швець наголошує, що чесність є моральним показником, котрий здійснює вплив на формування особистості поліцейського (Швець, 2018). Українські фахівці в царині юридичної психології сходяться у думці, що чесний поліцейський є уособленням психологічно стійкої, конкурентоспроможної та здатної до швидкої адаптації людини, в іншому випадку може виникнути внутрішньоособистісний конфлікт та спрацюють механізми психологічного захисту (Ostapovich et al., 2020). На думку О. Водолазської та С. Цуркан, чесна та відкрита позиція в процесі спілкування, відображається на якості соціальної взаємодії та установленні товарищескості (Водолазська, Цуркан, 2020). Схожої думки дотримується О. Борисюк, котрий наголошує, що на початку професійної діяльності у працівників поліції чесність є однією з найбільш виражених рис, які допомагають встановлювати доброзичливі стосунки (Борисюк, 2021). Найкращим психологічним захистом у поліцейського є щире відношення до себе, своїх потреб та почуттів, що допомагають йому справлятися з труднощами професійної діяльності (Shvets et al., 2020). Ми впевнені, що ефективність пристосувальної поведінки у працівників поліції безпосередньо залежить від того, як вони справляється зі страхами і тривогами. Оскільки, при виникненні різного роду тривог свою роботу починають способи психологічного захисту – спочатку під впливом страху вони працюють неусвідомлено і тільки потім стають усвідомлюваними і цілеспрямованими, що потребує вивчення та подальшого аналізу з метою вдосконалення соціально-психологічної роботи з кадрами поліції.

Мета дослідження – визначити психологічні особливості прояву чесності у взаємозв'язках з механізмами психологічного захисту у поліцей-

ських, котрі мають різний рівень професійного самоздійснення (ПС). **Завданнями** дослідження виступили: 1) теоретичний огляд психологічних досліджень, котрі висвітлюють проблему чесності поліцейських як одну з головних компетенцій у практиці поліціювання та суттєвого критерію при формуванні механізмів психологічного захисту; 2) визначення специфіки прояву показників чесності у взаємозв'язках із механізмами захисту у поліцейських з різним рівнем професійного самоздійснення. **Наукова новизна дослідження** полягає у деталізації ролі чесності як вирішальної характеристики особистості поліціантів та її вплив на їх психологічний захист в контексті ефективної професійної діяльності.

2. Виклад основного матеріалу дослідження

Завдяки методиці «Опитувальник професійного самоздійснення» О. Кокуна (Кокун, 2014) й із використанням методу кластерного аналізу за принципом k - середніх нами було сформовано три групи досліджуваних: з низьким, середнім та високим рівнем ПС. Емпіричною базою дослідження виступили 87 працівників патрульної поліції підрозділів особливого призначення. Вік досліджуваних коливається в межах від 22 до 50 років. Стаж практичної роботи в підрозділах поліції знаходиться в межах від 4 до 20 років. До першої групи увійшли поліцейські з низьким рівнем професійного самоздійснення – 43 особи; друга група з середнім рівнем ПС становила 20 осіб, третя група високого рівня ПС налічувала 24 особи. До подальшого дослідження були залучені поліцейські з низьким рівнем ПС (перша група) та з високим рівнем (друга група). Поліцейські, у яких було діагностовано середній рівень особистісно-професійного здійснення були вилучені з подальшого емпіричного дослідження, оскільки середній рівень обумовлює досить «розмитий» ступінь вираженості показників, тобто вище низького, середній, наближений до високого, що не виключає певної амбівалентності проявів досліджуваних показників та вимагає окремого, детального вивчення. У даному дослідженні нас цікавили саме «полюсні» вияви, високі – як

стандарт, до якого бажано наблизитися, низький - як мішень корекції. Розглянемо докладніше методики, залучені для вирішення поставлених у цьому дослідженні завдань. Для виявлення у поліцейських з різним рівнем ПС особливостей схильності до брехні або правди був використаний опитувальник «Чесність», презентований лабораторією AZPS. Низький показник за шкалою «Чесність» 0–5 балів свідчить про яскраво виражену схильність до брехні, прикрашання себе. 6–13 балів - про значний рівень респондента вдаватися до брехні. Нормою вважається результат 14–29 балів, тобто респондент час від часу може вдаватися до прикрашення своєї особистості та поведінки, але це не є показником брехливості. Якщо досліджуваний отримав 30–34 балів, то це говорить нам про високий результат за шкалою «Чесність». Високі показники дозволяють нам інтерпретувати досліджуваних, як надмірно чесними, що також може насторожувати та потребує перевірки додатковими методиками (Дроздова, 2021).

Для діагностики системи механізмів психологічного захисту було задіяно опитувальник «Індекс життєвого стилю», розробленого Р. Плутчика, Г. Келлермана та Х. Конте, котрий містить 97 тверджень. Запропоновані авторами вісім базових механізмів психологічного захисту утворюють 8 шкал, а саме: «Заперечення», «Витіснення», «Регресія», «Компенсація», «Проекція», «Заміщення», «Раціоналізація», «Гіперкомпенсація» (Plutchik et al., 1989).

Для виявлення істотної залежності між показниками було використано метод математичної статистики – коефіцієнт рангової кореляції Спірмена.

Результати досліджень. Нами було становлено значущі зв'язки показників чесності та психологічних механізмів серед досліджуваної вибірки поліцейських з різним рівнем професійного самоздійснення. Результати отримані у поліцейських з низьким рівнем ПС унаочнено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Характер взаємозв'язків показників чесності та системи психологічного захисту у поліцейських з низьким рівнем професійного самоздійснення (r_s)

	Схильність до брехні	Норма	Високий рівень чесності
Витіснення	-0,053	0,086	0,071
Регресія	-0,118	-0,168	0,177
Заміщення	-0,090	-0,017	0,013
Заперечення	0,118	0,063	-0,032
Проекція	-0,092	-0,108	0,122
Компенсація	-0,142	-0,275*	0,118
Гіперкомпенсація	-0,185	-0,182	0,274*
Раціоналізація	0,118	-0,051	-0,004

Примітка: * кореляція значима на рівні $p \leq 0,05$.

Дані таблиці 1 дозволяють стверджувати, що встановлені статистично значимі зв'язки між шкалами опитувальника «Індекс життєвого стилю» (R. Plutchik, H. Kellerman & H.R. Conte) та шкалами опитувальника «Чесність» у поліцейських з низьким рівнем професійного самоздійснення.

«Компенсація», як зрілий механізм психологічного захисту, є негативно пов'язаним із показником чесності «Норма» ($r = -0,275, p \leq 0,05$). Тобто, у поліцейських з низьким рівнем ПС зі збільшенням бажання компенсувати елемент, котрого на їх думку їм бракує, зменшується показник норми чесності. Дана обставина є цілком очікуваною, адже надмірне психологічне навантаження та прагнення компенсувати недоліки своєї поведінки провокує поліцейських першої групи вдаватися до прикрашення себе, тим самим надаючи недостовірну інформацію про себе.

У представників першої групи поліцейських механізм психологічного захисту «Гіперкомпенсація» є позитивно пов'язаний із показником чесності «Високий рівень чесності» ($r = 0,274, p \leq 0,05$). Припускаємо, що поліцейські з низьким рівнем ПС, які оцінюють свою поведінку як чес-

ну, схильні трансформувати імпульси і почуття, які вони з тих чи інших причин розцінюють як неприйнятні, в їх протилежні характеристики за своїм значенням, тобто виявляють неприйняття всього «непристойного» і демонструють виражене прагнення відповідати загальноприйнятим стандартам поведінки. Вони відрізняються моралізаторством, хочуть бути прикладом для оточуючих, що співвідноситься з прагненням давати соціально більш привабливі відповіді. Даний факт ще раз підтверджує кореляційний зв'язок між шкалою «Гіперкомпенсація» і шкалою «Високий рівень чесності» при рівні значущості $p \leq 0,05$. Можемо сказати, що чим вище поліцейські першої групи оцінюють свою поведінку як чесну, тим більше вони схильні давати соціально бажані відповіді, але це ні в якому разі не є показником брехливості як особистісної характеристики.

Результати отриманих взаємозв'язків у поліцейських з високим рівнем професійного самоздійснення представлено в таблиці 2.

Таблиця 2 – Характер взаємозв'язків показників чесності та системи психологічного захисту у поліцейських з високим рівнем професійного самоздійснення (r)

	Схильність до брехні	Норма	Високий рівень чесності
Витіснення	-0,151	0,044	0,031
Регресія	-0,208	0,182	-0,081
Заміщення	-0,207	-0,076	0,169
Заперечення	-0,267*	-0,064	0,187
Проекція	-0,210	0,273*	-0,091
Компенсація	-0,052	-0,082	0,119
Гіперкомпенсація	-0,196	-0,231	0,278*
Раціоналізація	-0,203	-0,060	0,203

Примітка: * кореляція значима на рівні $p \leq 0,05$.

Як свідчать данні таблиці 2, у поліцейських з високим рівнем ПС встановлено негативний зв'язок між механізмом психологічного захи-

сту «Заперечення» та «Схильність до брехні» ($r = -0,267, p \leq 0,05$). Таким чином, при збільшенні заперечення негативних емоцій, котрі поліцейські прагнуть мінімізувати та захистити себе від травматичних подій, зменшується їх схильність до брехні, адже всі ресурси організму направлені на зняття стресу.

У поліцейських другої групи встановлено негативний зв'язок між механізмом психологічного захисту «Проекція» та шкалою чесності «Норма» ($r = 0,273, p \leq 0,05$). Таким чином, чим вище поліцейські з високим рівнем ПС оцінюють свою поведінку як чесну, тим більше вони використовують проекцію як механізм психологічного захисту. Поліцейські даної групи менш схильні приписувати оточуючим різні негативні якості, думки, почуття, а також у них менше зміщена агресія - механізм зняття напруги шляхом перенесення агресії з більш сильного або значимого суб'єкта на більш доступний об'єкт.

«Гіперкомпенсація», як механізм психологічного захисту, є позитивно пов'язаний із показником чесності «Високий рівень чесності» ($r = 0,278, p \leq 0,05$). Тобто, поліцейські з високим рівнем ПС оцінюють себе більш чесними, є більш надійними, сумлінними, відповідальними, послідовними в поведінці, у зв'язку з чим схильні проявляти надмірну сміливість, почуття власної гідності, незалежності.

3. Висновки

Теоретичний аналіз психологічної літератури засвідчив, що феномен чесності є достатньо актуальною практичною проблемою в психологічних дослідженнях як закордонних, так й вітчизняних вчених. Проведені теоретичні розвідки стосовно проблематики психологічного захисту особистості, дозволяють нам резюмувати, що психозахисна поведінка проявляється при реалізації певного механізму як системоутворюючого фактора індивідуального стилю внутрішньоособистісного психологічного захисту. Отже, проведений кореляційний аналіз дозволив нам визначити місце чесності у структурі захисних психологічних механізмів у поліцейських з різним рівнем професійного самоздійснення. Для поліцейських

з низьким рівнем ПС характерні два зв'язки: один позитивний та один негативний. У працівників поліції з високим рівнем ПС визначено два позитивні зв'язки та один негативний. Отримані дані дозволяють поглибити специфіку прояву чесності працівників поліції та розкрити особливості прояву механізмів психологічного захисту в практиці поліціювання.

Література:

1. Борисюк О.М. Психологічні особливості особистісного компоненту управлінської компетентності майбутніх офіцерів поліції. *Вісник Національного університету оборони України*. 2021. № 1 (59). С. 36-43.
2. Водолазська О.О., Цуркан С.М. Особливості товариськості як професійно- важливої якості особистості. *Особистість у сучасному вимірі*: Матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми сучасної психології особистості» (20 квітня 2020 р., м. Одеса, Україна). Одеса: ФОП Белий А.Є., 2020. С. 177–185.
3. Гладчук Д.І. Міжнародні деонтологічні стандарти поліцейської діяльності у сфері забезпечення прав людини. *Альманах міжнародного права*. 2020. №24. С. 88–96.
4. Дроздова Л.В. Психологічні та психофізіологічні чинники шахрайства: дис. ...канд. психол. наук: 19.00.06. Харків, 2021. 273 с.
5. Кокун О.М. Опитувальник професійного самоздійснення. *Практична психологія та соціальна робота*. 2014. № 7. С. 35–39.
6. Швец Д.В. Взаємозв'язок правосвідомості і моралі в діяльності працівників поліції України як чинник протидії професійній деформації. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 1. С. 16–22.
7. Bucak S. An Examination of Police Cynicism in Turkey and Its Impacts on Officers Perception of Corruption, PhD thesis, University of Chicago, 2012. 204 p.
8. Holmes L. Methods for Ensuring Police Integrity: A Comparative Analysis. In: Hardi P., Heywood P.M., Torsello D. (eds). *Debates of Corruption and Integrity. Political Corruption and Governance*. Palgrave Macmillan, London, 2015. 233 p.
9. Klockars C.B., Kutnjak Ivković S., Haberfeld M.R. *Enhancing Police Integrity*. Dordrecht: Springer, 2006. 276 p.
10. Kutnjak Ivković S. Studying Police Integrity. In: Kutnjak Ivković, S. & Haberfeld, M.R. (eds), *Measuring Police Integrity Across the World: Studies from Established Democracies and Countries in Transition*. New York: Springer, 2015. 376 p.
11. Kutnjak Ivković S., Cajner Mraović I., & Borovec K. An Empirical Test of the Influence of Society at Large on Police Integrity in a Centralized Police System. *Policing: An International Journal of Police Strategies and Management*. 2016. № 39(2). P. 302-318.
12. Lasthuizen K., Huberts L. Heres L. How to Measure Integrity Violations: Towards a Validated Typology of Unethical Behavior. *Public Management Review*. 2011. №13(3). P.383-408.
13. Millie A, Hirschler S. New recruits in the police: a study of attitudes, values and beliefs. Ormskirk: Edge Hill University, 2018. 54 p.
14. Olsen A.L., Hjorth F., Harmon N., Barfort S. Behavioral Dishonesty in the Public Sector. *Journal of Public Administration Research and Theory*. 2019. № 29(4). P.572–90.
15. Ostapovich V., Barko V., Okhrimenko I., Yevdokimova O., Ponomarenko Y., Prontenko K., Antonova O., Sydorchuk N., Sokolovskyi O., Bloshchynskyi I. Psychological Profile of Successful Criminal Police Officer. *International Journal of Applied Exercise Physiology*. 2020. №9(3). P.120–133.
16. Pagon M. Ethics, education and integrity. In: Villiers, P, Adlam, R (eds). *Policing a Safe, Just and Tolerant Society. An International Model*. Winchester, UK: Waterside Press, 2004. pp. 88–98.
17. Plutchik R., Conte H.R. Measuring emotions and their derivatives: Personality traits, ego defenses and coping styles. In: Wetzler, A. & Katz, B. (eds.) *Contemporary approaches to psychological assessment*. New York, NY: Brunner-Mazel. 1989.
18. Shvets D., Yevdokimova O., Okhrimenko I., Ponomarenko Y., Aleksandrov Y., Okhrimenko S., Prontenko K. The New Police Training System: Psychological Aspects. *Postmodern Openings*. 2020. №11 (1Supl1). P. 200–217

References:

1. Borysiuk, O.M. (2021). Psykholohichni osoblyvosti osobystisnoho komponentu upravlinskoj kompetentnosti maibutnih ofitseriv politsii [Psychological features of future police officers personal component of managerial competence]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu obrony Ukrainy – Visnyk National Defence Unuversity of Ukraine*, 1 (59), 36-43. [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.33099/2617-6858-21-59> – 1 – 36–43.

2. Bucak, S. (2012). *An Examination of Police Cynicism in Turkey and Its Impacts on Officers Perception of Corruption*, PhD thesis, University of Chicago. Retrieved March 22, 2022, from <https://hdl.handle.net/10027/9738>
3. Drozdova, L.V. (2021). Psykholohichni ta psykhofiziolohichni chynnyky shakhraistva [Psychological and psychophysiological factors of fraud]. (Dysertatsiia kandydata psykholohichnykh nauk). Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv. [in Ukrainian].
4. Hladchuk, D.I. (2020). Mizhnarodni deontolohichni standarty politseiskoi diialnosti u sferi zabezpechennia prav liudyny [International detonological standards of police activity in the field of human rights enforcement]. *Almanakh mizhnarodnoho prava – International Law Almanac*, 24, 88-96. [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.32841/ILA.2020.24.11>
5. Holmes, L. (2015). Methods for Ensuring Police Integrity: A Comparative Analysis. In: Hardi P., Heywood P.M., Torsello D. (eds). *Debates of Corruption and Integrity. Political Corruption and Governance*. Palgrave Macmillan, London.
6. Klockars, C.B., Kutnjak Ivković, S. & Haberfeld, M.R. (2006). *Enhancing Police Integrity*. Dordrecht: Springer.
7. Kokun, O.M. (2014). Opytuvalnyk profesiynoho samozdiysnennya [Questionnaire professional self-actualization]. *Praktychna psykholohiia ta sotsialna robota – Practical Psychology and Social Work*, 7, 35–39. [In Ukrainian].
8. Kutnjak Ivković, S. (2015). Studying Police Integrity. In: Kutnjak Ivković, S. & Haberfeld, M.R. (eds), *Measuring Police Integrity Across the World: Studies from Established Democracies and Countries in Transition*. New York: Springer.
9. Kutnjak Ivković, S., Cajner Mraović, I., & Borovec, K. (2016) An Empirical Test of the Influence of Society at Large on Police Integrity in a Centralized Police System. *Policing: An International Journal of Police Strategies and Management*, 39(2), 302–318. <https://doi.org/10.1108/PI-JPSM-10-2015-0119>
10. Lasthuizen, K., Huberts, L. & Heres, L. (2011). How to Measure Integrity Violations: Towards a Validated Typology of Unethical Behavior. *Public Management Review*, 13(3), 383–408. <https://doi.org/10.1080/14719037.2011.553267>.
11. Millie, A. & Hirschler, S. (2018). New recruits in the police: a study of attitudes, values and beliefs. Ormskirk: Edge Hill University.
12. Olsen, A.L., Hjorth, F., Harmon, N., & Barfort, S. (2019). Behavioral Dishonesty in the Public Sector. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 29 (4), 572–90. <https://doi.org/10.1093/jopart/muy058>
13. Ostapovich, V., Barko, V., Okhrimenko, I., Yevdokimova, O., Ponomarenko, Y., Prontenko, K., Antonova, O., Sydorchuk, N., Sokolovskyi, O., & Bloschynskyi, I. (2020). Psychological Profile of Successful Criminal Police Officer. *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 9(3), 120-133. Retrieved from <http://ijae.com/index.php/IJAE/article/view/755>
14. Pagon, M. (2004). Ethics, education and integrity. In: Villiers, P, Adlam, R (eds). *Policing a Safe, Just and Tolerant Society. An International Model*. Winchester, UK: Water-side Press.
15. Plutchik, R. & Conte, H.R. (1989). Measuring emotions and their derivatives: Personality traits, ego defenses and coping styles. In: Wetzler, A. & Katz, B. (eds.) *Contemporary approaches to psychological assessment* (pp. 239–269), New York, NY: Brunner-Mazel.
16. Shvets, D.V. (2018). Vzaiemozviazok pravosvidomosti i morali v diialnosti pratsivnykiv politsii Ukrainy yak chynnyk protydii profesiinii deformatsii [Interconnection between legal consciousness and morality in police work in Ukraine as an element of professional deformation's counteraction]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav – Naukovyy Visnyk Dnipropetrovskogo Derzhavnogo Universytetu Vnutrishnikh Sprav*, 1, 16-22. [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2018-1-16-22>.
17. Shvets, D., Yevdokimova, O., Okhrimenko, I., Ponomarenko, Y., Aleksandrov, Y., Okhrimenko, S., & Prontenko, K. (2020). The New Police Training System: Psychological Aspects. *Postmodern Openings*, 11 (1Supl1), 200-217 <https://doi.org/10.18662/po/11.1sup1/130>
18. Vodolazska, O.O., & Tsurkan, S.M. (2020). Osoblyvosti tovaryskosti yak profesiino-vazhlyvoi yakosti osobystosti [Features of camaraderie as a professionally important quality of personality]. *Osobystist u suchasnomu vymiri: Materialy KhI Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Problemy suchasnoi psykholohii osobystosti»* [Personality in the modern dimension: Proceedings of the XI All-Ukrainian scientific-practical conference «Problems of modern personality psychology»] (20 kvitnia 2020 r., m. Odesa, Ukraina). Odesa: FOP Bielyi A.Ie., 177–185. [in Ukrainian].